

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

Archeologický ústav
Československé akademie věd

BRNO 1980

D A L Š I N Á L E Z Y Z O T I C - S O P K Y

/okr. Opava/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Mimořádně vhodné podmínky umožnily v jarních měsících roku 1977 intenzívne sledovat známé sídliště na "Sopce" u Otice 1, takže jsme v poměrně krátkém období získali 426 ks pravěkých předmětů. Přibližně polovina z nich náleží pozdně mousterské stanici. V souboru silexů zaujmou zejména dva drobné hroty mandlovitého tvaru s oboustrannou hrubě provedenou plošnou retuší. Dále jsou zastoupena ústěpová drásadla, vruby, škrabáky, široké hrubé čepelce, stěrače a otloukače. Ojediněle se objevuje vysoké škrabadlo a nevýrazné rydlo.

Štípaná industrie vázaná na osadu lidu s lineární keramikou vykazuje soubor čepelí s různě upravenými čely a hranami, různě tvarovaná ústěpová i čepelová škrabadla, drásadla, dlátky, vrtáky, rydla, otloukače a hoblík. Soubor doplňuje vyhlazený valoun ze šedo-zelené břidlice s oboustranně vyrytými "vulva"-symboly a střep s pupíkem, modelovaným do tvaru lidského obličeje.

Slovanská /8. - 9. stol./ keramika je vedle nezdobených zlomků reprezentována střepy s vícenásobnou vlnicí a rytým horizontálním pásem.

P o z n á m k a :

1 Viz zprávy J. Pavelčíka v PV 1975 a 1976 .

Weitere Funde aus Otice-Sopka /Bez. Opava/. Auf der bekannten Lokalität Otice- "Sopka" gelang es einen umfangreichen Fundkomplex zu gewinnen. In diesem nehmen vor allem zwei mandelförmige spätmousterien Spitzen mit grober Flächenretusche und weiter Silexe aus diesem Zeitabschnitt eine bedeutende Stelle ein. Umfangreich und formlich ziemlich verschiedenartig ist die Silexkollektion, an die Siedlung der Träger mit Linearbandkeramik gebunden. Auch Belege über die Besiedlung der Lokalität im slawischen Zeitabschnitt /8. - 9. Jahrhundert/ wurden gewonnen.

P R Ä H I S T O R I S C H E F U N D E B E I Š U M I C E

/Bez. Uherské Hradiště/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Die Aushubarbeiten der Gasleitung störte im Raum der Feldflur "U jezer" vier Siedlungsobjekte. Drei von diesen gewährten Material, das irgendeiner altneolithischen /?/ Gruppe und einer Latènezeit angehörte.

Die Terrainuntersuchung am linken Ufer der Terrasse eines namenlosen Baches vor seiner Mündung in die Olšava bewies eine Besiedlung aus dem Zeitabschnitt der mährischen bemalten Keramik, der Träger der Urnenfelderkultur, aus der Latènezeit, dem römischen Imperium und dem slawischen Abschnitt.

O J E D I N Ě L É N Á L E Z Y N A H R A D I S K U T E P E N C I U J Í V O V Ě

/okr. Olomouc/

Václav Burian, Vlastivědný ústav Olomouc

V souvislosti s pokračujícími těžebními odstřely drobového podloží vrcholu Tepence v místech středoevropské akropole byly také v roce 1977 vyneseny na povrch ojedinělé nálezy, shodné ve výběru s doklady, získanými minulým výzkumem. Při zhlédnutí lokality dne 3. září 1977 byly tak objeveny zlomky keramiky, např. střep výdutě, podle poměrně ploché profilace z větší nádoby; špinavě béžový jemně plavený materiál je na lící zbarven černé a hustě horizontálně rýhován. Jiný zajímavý střep pochází z podhrdlí nádoby z nařezaného materiálu s příměsí jemného písku, na zlomu hrudla se táhne široká rýha, pod ní nepatrná lišta, zdůrazněná červenou linkou. Zlomek čepele srpu je poměrně úzký /1,3 cm/ se značně masivním hřbetem /s. 0,5 cm/.

Při hranici těžebního území, severovýchodně od vrcholu kopce - přibližně na vrstevnici 485 a podél -

né ose hradiska - odkryla těžba profil souvislé vrstvy halštatské keramiky a ojedinělé nálezy středověkého původu, např. zlomek držadla poklice značného průměru s kuželovitě seříznutým obvodem a krátký hmotný železný klín /profil 1,5 x 2,2 cm, délka 4 cm/.

E i n z e l f u n d e a u f d e m B u r g w a l l T e p e n e c b e i J í v o v á / B e z . O l o m o u c / . Bei der fortschreitenden Förderung im Steinbruch in dem bereits devastierten Raum des Gipfels der mittelalterlichen Akropole Tepenec fand man im Jahre 1977 auf der Sprengungsoberfläche Keramikbruchstücke und den Teil einer Sichel aus dem 14. Jahrhundert. Nordöstlich von dem Gipfel an der Förderungsgrenze, wurde eine hallstattzeitliche Schicht abgedeckt, auf verschiedenen Stellen mittelalterliche Keramik und ein eiserner Keil gefunden.

S E D M Á V Ý Z K U M N Á S E Z Ó N A N A H R A D I S K U U K R A M O LÍ N A /okr. Třebíč/

Pavel Koštúřík, UJEP Brno, Oldřich Kos, Západomoravské muzeum Třebíč

Archeologický výzkum pokračoval v letních měsících /červenec až září/ až zúčastnili se ho především studenti katedry prehistorie FF UJEP v Brně. Byla to jedna z posledních výzkumných sezón, poněvadž hladina přehradního jezera dosahovala asi 5 m pod vrchol ostrova, na němž se v současné době lokalita nachází.

V měsíci červenci a srpnu konali na hradisku u Kramolína povinnou archeologickou praxi studenti prehistorie. Archeologický výzkum se soustředil do prostoru jihozápadně od polygonální stavby. Byla prozkoumána plocha 400 m² a zjistily se na ní zhloubené sídliště objekty. Nejvýznamnější nález byl poskytl zhloubený sídelní objekt z časně středověkého období. V něm se zjistil hojný keramický a kovový materiál, především ruzné železné nástroje /nože, nužky, srpy aj./.

Z dalších objektů stojí za zmínu sídliště jámy, které obsahovaly archeologické prameny z období kultury s moravskou malovanou keramikou a bohatostí keramiky se rovněž vyznačovaly halštatské jámy.

Poblíž valu, kde byl v předchozí sezóně zjištěn a prozkoumán kostrový hrob ženy z časně středověkého období, se nacházela kostra dítěte bez mlodaru. Stav dochovnosti skeletu byl velmi špatný.

Archeologický materiál ze sídlištních objektů opět potvrdil husté osídlení zkoumané lokality od závěru neolitu do 12. - 13. století n. l.

S i e b e n t e G r a b u n g s s a i s o n a u f d e m B u r g w a l l b e i K r a m o l í n / B e z . T ř e b í č / . Die archäologische Grabung setzte in den Sommermonaten /Juli bis September/ fort und sie war eine der letzten Grabungssaisonen. Die archäologische Grabung konzentrierte sich südöstlich des polygonalen Baues. Es wurde eine Fläche von 400 m² untersucht, auf der eingetiefte Siedlungsobjekte festgestellt worden waren. Die bedeutendsten Funde gewährten ein eingetieftes Siedlungsobjekt aus dem frühen Mittelalter; an Reichtum traten ebenfalls Siedlungsobjekte aus dem Zeitabschnitt der mährischen bemalten Keramik und hallstattzeitliche Objekte hervor. In der Nähe des Walles wurde ein Skelettgrabeines kleinen Kindes ohne Beigaben untersucht.

Das archäologische Material aus den Siedlungsobjekten bestätigte wiederum eine dichte Besiedlung der untersuchten Lokalität vom Abschlussabschnitt des Neolithikums bis in das 12. - 13. Jahrhundert u. Z.

D R O B N É N Á L E Z Y Z O K R A J O V Y C H Č T V R T I Č R N A /okr. Brno-město/

Jana Čížmářová, Muzeum města Brna

/Obr. 42/

1. Brno - Dvorská. Při průzkumu opuštěné pískovny vlevo silnice Dvorská - Kobylnice, na východním okraji Dvorské, jsem získala z kulturní vrstvy okrajový střep mísy únětické kultury /Obr. 42: 3/ .

2. Brno - Tuřany. Na podzim 1977 jsem sledovala v ulici Revoluční průkop pro vodovod, přičemž jsem ve vyhozené hlíně v místě, určeném na mapě 1:5 000 Brno 7-3 souřadnicemi 37 mm od Z s.č. a 27mm od S s.č., získala okrajový střep mísy, kulturně nezařaditelný, pravěký. /Obr. 42:2/. Nedaleko odtud, při zhloubení základu domu č.39 v ulici 1. května, jsem pozorovala již roku 1975 zřetelné zásypy pravěkých objektů, které však nemohly být blíže prohlédnutý. V této souvislosti připomínám doklady horákovského sídliště, které zjistil r. 1934 V. Kikerle u silnice mezi Brněnskými Ivanovicemi a Tuřany ; je možné, že jeho poloha je takto z lokalizována.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulik
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šík
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEl - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné